

Indhold

At bevæge hvorfor i retning af hvordan s. 2

Narrativ metode s. 2-3

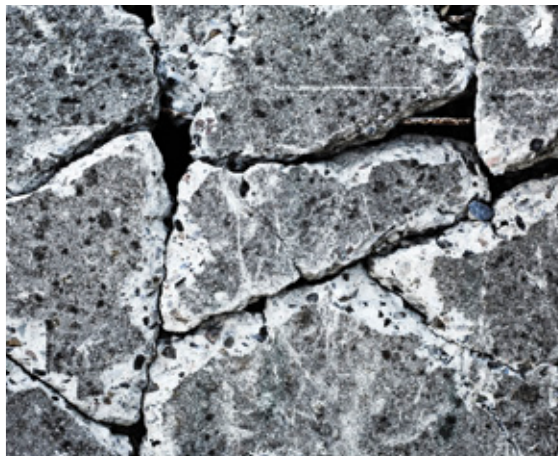
Frihed s. 5

Villa Veje bagsiden

Så tæt på at være mit eget projekt, som det kan være bagsiden

Leg med forskellige slags bundethed s. 6-7

Erkendelser s. 6-7

avis Venire Tema

Samtaler om skelsættende begivenheder

Som skribent på avisen har jeg sat tre af Villa Venires professionelle samtalepartnere i stævne. Vi taler om det usikre, det svære, det udfordrende, der bringer et menneske til en professionelle samtalepartner. Vi taler om det professionelle ansvar og det erfarne blik. Vi taler om samtalen som terapi, som møde og legeplads. Om samtalen som karakter af begivenhed. Om det skelsættende, der påvirker begge parter.

Gå i sporene på side 2-7

Leder

Af Direktør Thorkild Olsen,
Villa Venire

Moment af galskab

Al den ildhu vi lægger for dagen for at træffe gode valg i vores liv. Al den møje for at foretage valg funderet i handlinger, der viser os selv og andre, hvem vi er og hvad vi gerne vil kendes på. Det har det moderne lært os; ikke blot at vi har muligheden. Vi har pligt til at vælge en udviklingsbetonet vej og gøre vores liv til et forehavende. Det handler om at få fat i den lange ende. Og vi forestiller os såmænd, det er det, vi har.

"Som den engelske sociolog Nikolas Rose har pointeret, er det moderne billede af mennesket

som selv-realiserende entreprenør funderet i en etik og en kultur, som deles af både højrefløjen og venstrefløjen. Dette selv stræber efter sin egen selvstændighed, det går efter personlig tilfredsstillelse i den jordiske tilværelse, det fortolker sin virkelighed og sin skæbne som noget, det er personligt ansvarlig for, og det skaber mening i tilværelsen gennem handlinger og valg.*" Men her er vi blinde.

Vi overser forskellen mellem valget og beslutningen. En forskel blandt andet den franske filosof Jacques Derrida har beskrevet. Valget på den ene side som det moderne projekt. Netop et projekt der er resultatet af kalkulen, de lange lister med fordele og ulemper, rationalet og et forventet eller ønsket udkomme. Beslutningen er noget ganske andet. Den træder ind i vores liv, når valget ikke længere er muligt. For når det virkelig gælder, så er det ikke os, der træffer valg. Så er det beslutningen der træffer os. Så er det ikke os der tager et

valg. Så er det beslutningen, der har taget os. Det vi i denne avis har valgt at kalde begivenheden. De skelsættende begivenheder.

Begivenheder der optræder umærkeligt og ikke indbudt i vores liv. Nogle gange tydeligt. Andre gange diffust. Men med ét er alt ændret. "Jerndøren" smækker bag dig og du kan ikke længere gå tilbage, det står klart. Aldeles uklart til gengæld hvad der herfra venter. Herfra kan du udelukkende forsøge at gøre dig værdig til begivenheden. Du ved hvad der har forladt dig. Du aner ikke hvad der venter dig. Beslutningen er din accept af, at livet har ramt dig. Derrida beskriver at denne accept kun kan vokse ud af et moment af galskab. Et moment, hvor intet er genkendeligt. Hvor accepten af en bevægelse, en retning, en kontrakt er uoverskuelig. I den slags momenter erfarer du, at din dyrekøbte identitet er mere plastisk end du havde forestillet dig.

> Fortsættes på næste side

Leder – fortsat fra forsiden

Moment af galskab

Du indser at selvet er mere flydende end de fleste lærebøger har fortalt os. Galskaben gør det muligt at gøre noget. Gør det muligt at undgå handlingslam-melsen, når fyringen rammer, når pludselig sygdom dukker op, når et kys ændrer alt, når afdelingen ud-liciteres, når ansøgningen til drømmejobbet afvises.

Som citeret andet steds i avisen så har modernitets-projektet ikke indbygget en altomfattende menings-givende evne eller kraft. Over alt, hvor mennesker støder ind i skelsættende begivenheder, er det moderne tavs. Meget, rigtigt meget, i menneskelivet har det moderne ingen svar på. Lige her kan denne avis risikere at blive en smule skizofren. Avisen hylder på den ene side narrativ metode, som værende en livskraftig tilgang til samtaler om det skelsættende i livet. Samtidig er det en smækker metode for det moderne selv. Narrativ metode abonnerer netop på meningsskabelse, handlingsrettethed og refleksion. Selvom narrative praktikere i Danmark ynder, med reference til Derrida, at fremhæve de-konstruktion- en som en del af det frigørende i metoden, så ender vi let med at være en del af blindheden. Denne avis forsøger at ophæve skizofrenien ved på den ene side at pege på en relevant praksis. Og på den anden side give rigeligt plads til alle sprækkerne, det mystiske, det uforklarlige, den rene forskel, hjernens hersken med vores liv, snublerierne og tågen.

Så selvom jeg benytter enhver given lejlighed til at fortælle om brugen af narrativ metode i arbejdet med menneskers liv. Om metodens opgør med simple typologier og dens evne til at bringe mennesker vi- dere fra fastlåste forestillinger om sig selv. Så kan jeg ikke undgå at tænke på, hvordan jeg og andre med mig i det narrative arbejde med menneskers livsprojekter, hvor intentioner og værdier så fint sæt- tes på rad og række, let risikerer at være ”galskabs- reducerende”. Spørgsmålet er, om det er det verden har brug for?

	<div><i>”Frit efter Rune Lykkeberg i Information</i></div>
<div>Citatet, der henvises til: Hans-Jørgen Schanz, professor,dr.phil., afd.leder for Afdeling for idéhistorie, Institut for Filosofi og Idéhistorie, AU</div>	

MINERVAS UGLE KAN ROLIGT HVILE SIG

”Modernitetsprojektet har ikke indbygget en altom- fattende meningsgivende evne eller kraft. Over alt, hvor mennesker støder ind i grænseerfaringer, er det moderne tavs. Meget, rigtigt meget, i menneskelivet har det moderne ingen svar på. Og dersom svarerne alligevel fremkommer, er det moderne forandret til religionserstatning, hvor det hurtigt fornemmes, at der ingen tilfredsstillelse er. Det er indsigten i dette, som i det numoderne er den centrale gevinst og som tillige er grunden til modernitetens enorme styrke i dag. Om svarene kan findes på grænseerfarings- spørgsmål, er langt fra sikkert, men hvis, så i hvert fald ikke i modernitetens rent pragmatiske normu- nivers. Hvad, det moderne kan tilbyde i forhold til individuelle grænseerfaringsfænomener og eksisten- tiel kriseerfaring, er psykologisk krisehjælp.”

Tidsskriftet Øjeblikket nr. 46, 2006

	<div><i>(Systemisk teraPIXI)</i></div>
<div>En terapeutisk samtale i en systemisk praksis er karakteri- seret ved at samtalen eksplicit handler om forandring. Det er specifikt for de systemiske terapier at de har et meget stærkt løsningsfokus. Som et udtryk for Michael Whites tanker om transparens og Michel Foucaults teori om at bruge den skabende magt gives terapeuten autoritet til at udfordre klientens forklaringsmodeller.</div>	
<div>Den systemiske praksis betoner, at man har gjort sig erfa- ringe med livet og derfor har egne begreber, egne ideer og antagelser – kaldet præmisser. Tanken er at lade klienten evaluere sit eget liv ved at undersøge præmisser og relatio- ner, der kan stille sig i vejen for eller have betydning for den ønskede forandring.</div>	

Af Cecilie Cornett

En kvinde sad til sin coaching og sag- de: Jeg kunne også godt tænke mig at kunne sige noget mere, når vi har teammøde. For jeg er meget stille. Jeg spørger: Hvad har du af erfaringer med del- tagelse generelt i dit liv? Sig lidt om, hvordan var det hjemme hos dig? Hun fortæller da om en forfærdelig stemning i familien, hvor alle talte om alle, men bag hinandens ryg og at hun havde knyttet sig særligt stærkt til sin bror. Hun flyttede meget tidligt hjemmefra. Jeg spør- ger til hendes søskende, hvordan klarer de sig? Hun spørger, hvordan mener du? Jeg forklarer: Det du fortæller mig giver mig fornemmelsen af at det godt kunne være svært at leve i, så jeg tænkte at mange tyr jo til stoffer og lignende. Det kunne være en oplagt mulighed i forhold til den familiekommunikation, du taler om. Nåh ja, siger hun, det har min bror også gjort, han har taget stoffer i en periode og har været psy- kisk syg. Pludselig siger hun: Nu ved jeg, hvad jeg skal gøre! Jeg skal bare gøre lidt af det hele.

	<div><i>At få øje på, hvad der allerede ligger indenfor et reper- toire af mulige handlinger er løsningen. Kvinden her ved det allerede, men har ikke adgang til at huske, at hun allerede mestrer det der skal hjælpe hende i retning af, at kunne gøre det hun foretrækker: At vide, at hun selv bestemmer, hvordan hun vil forholde sig på teammødet.</i></div>
---------------	--

	<div><i>”</i></div>
---------------	---------------------

Så forbindelsen mellem de relevante erfaringer med kommunikation hun bringer med sig i livet, skaber kontekst for hendes hukommelse, så hun husker, at hun også kan andre kommunikative tricks.

NARRATIV METODE

Et tankevækkende perspektiv på afklaring i livet!

Denne artikel er tænkt som et sted at starte. Ikke som en samlet introduktion til narrativ me- tode men snarere et sted, hvor tanken kan vækkes. Et sted hvorfra eftertanken kan handle om, hvorvidt narrativ praksis er noget for dig...¹ Noget for dig måske fordi du arbejder med at ska- be gode samtaler i professionelle sammenhænge. Noget for dig måske fordi du er interesse- ret i, hvordan narrativ teori kan understøtte en generel bestræbelse på at skabe etiske prak- sisser i udviklings- og forandringsarbejde. Noget for dig måske fordi du er opmærksom på, hvor vanskeligt det kan være at skabe afklaring i livet - personligt såvel som professionelt.

EN ”BOG” OM LIVET

En fortælling kan sidestilles med en bog – af den skønlitterære slags. Bogen har nogle karakte- ristika, der viser os veje i narrative samtaler med andre mennesker. Bogen har for det første et omslag, en forside og en bagside. Bogen er pakket ind. Forfatternavnet står på forsiden og der er valgt farver, illustrationer og papirkvalitet. Man står så at sige med bogen i hånden. Mærker tyngden, får en fornemmelse og kigger lidt nøjere på forfatternavn og på bogens titel. Historien får tildelt et navn. Allerede her tildeles vi en række narrative tilgange til det at samtale. ”Nav- net” står her helt centralt og spørgsmålet ”hvad vil du kalde det?”. Personen, der på et tidspunkt siger: ”jeg mærker jo impulsen, ved godt hvad jeg skal og vil. Men får jeg gjort noget ved det. Næh nej.”, vil således kunne mødes med spørgsmålet; ”hvad vil du kalde det?”. ”Hvis du skulle give

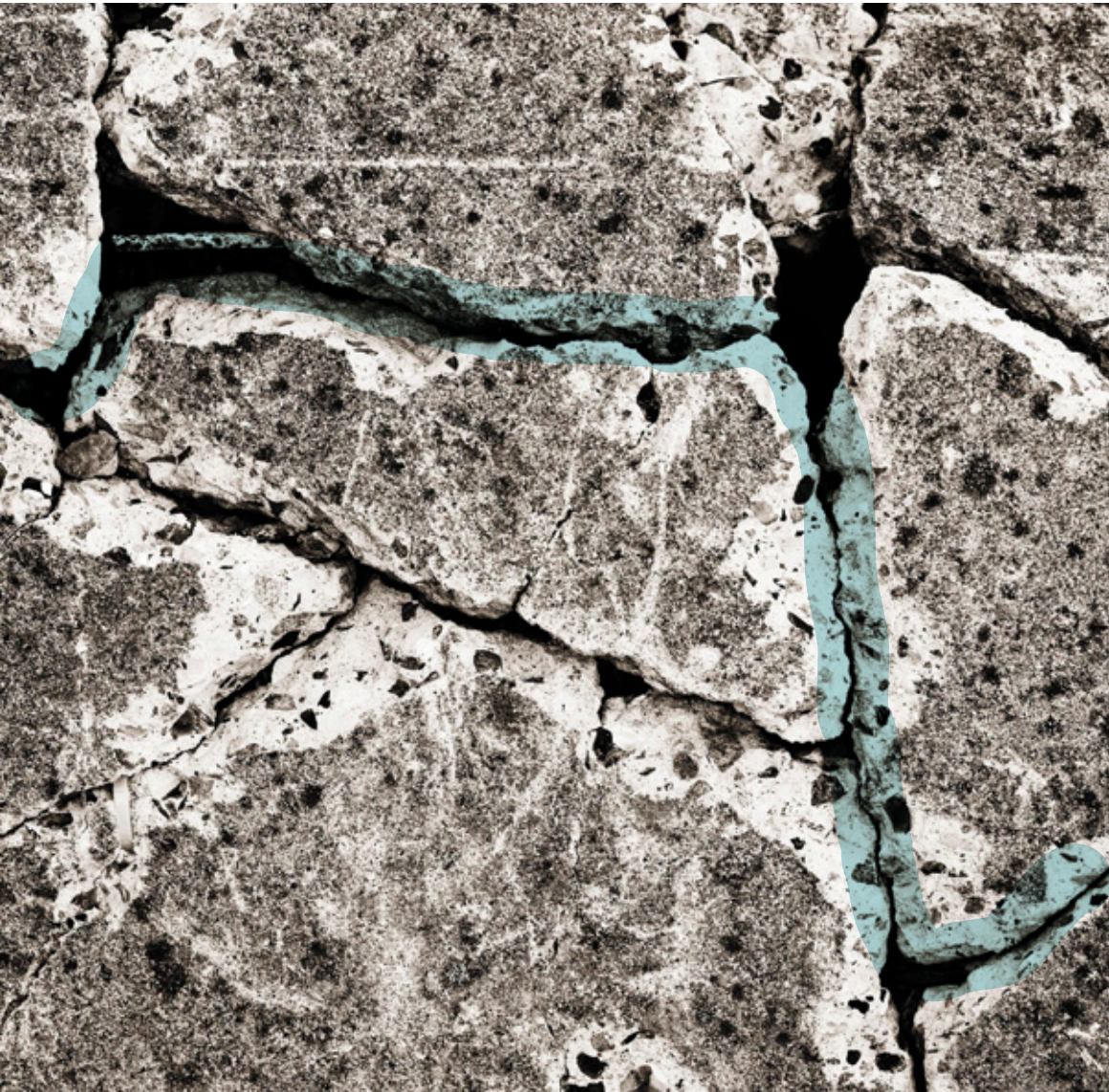
Hvem hun vælger at være, med andre ord. Der skabes en forbindelse mellem den stemning eller familiekom- munikation og den kommunikation der foregår på de professionelle teammøder, som belyser begge erfaringer konstruktivt. Forbindelsen mellem de to begivenheder får hende til at se, at hun handler meningsfyldt i begge sammenhænge. Den ene erfaring skaber simpelthen den anden, så hun kommer til at tænke om sig selv på be- stemte måder. Og fordi vi i samtalen undersøger netop den forbindelse, behøver hun ikke flere ord. Hun ved, hvordan man håndterer den slags situationer: Hun kan vælge ikke at deltage eller at stå fast på sine meninger.

At huske forbindelsen mellem erfaringer, kvinden ikke havde tænkt som relevante for hinanden, skaber en skel- sættende begivenhed her. Hun kan pludselig se, hvordan hun hele vejen ind i begge typer af erfaringer har taget vigtige og meningsfulde valg. Og med hendes ønske om at kunne gøre noget andet – at kunne tale mere på mø- derne – er der skabt en søgen mod at kunne indtage an- dre positioner med sine kolleger. Den søgen bringer hun med i samtalen med mig, som gør det muligt for os at kaste den i gryden med mine erfaringer og teoretiske overbevisninger. Vi finder ikke nogen løsning sammen. Jeg forudsætter at hendes ønske og den adfærd hun ser sig have til møderne kommer af noget, som hun allerede kender. Så forbindelsen mellem de relevante erfaringer med kommunikation hun bringer med sig i livet, skaber kontekst for hendes hukommelse, så hun husker, at hun også kan andre kommunikative tricks.

”

Så forbindelsen mellem de relevante erfaringer med kommunikation hun bringer med sig i livet, skaber kontekst for hendes hukommelse, så hun husker, at hun også kan andre kommunikative tricks.

Jeg møder en kvinde, der har haft OCD lignende symptomer hele sit liv og da jeg møder hende er det blevet helt slemt. Hun kan ikke sove, kan ikke sidde stille, kan ikke spise, kan ikke have sex, kan ikke stå op om morgenen. Er stresset. Er sygemeldt fra sit arbejde. Er i kontakt med læge og psykiater. På medicin, men synes ikke

At bevæge hvorfor i retning af hvordan

Samtaler om og som skelsættende begivenheder

”det en overskrift, hvad kunne det så være?”. Her har vi fat i en afgørende narrativ pointe. Vi organiserer vores liv via fortællinger og er i den forstand hverken mere eller mindre end, hvad vores livsberetninger tilsiger. Men vi gør samti- dig og hele tiden fortællingen. Det er en gøren. Vi giver navne. Vi vælger overskrifter, rækkefølge og så videre. På den måde er bogen også en god metafor. Bogen er nemlig udenfor os. Den udgør beretningen om mig og er samtidig eksternalise- ret. Jeg’et har selv mulighed for at se på bogen. Jeg’et kan undersøge den og overveje, hvorvidt valg af titel, farve og bagside tekst stadig er de foretrukne. Narrativ metode har som overord- net ambition at tildele os hver især ”agency”² i vores liv. Vi skal så at sige blive mere bevid- ste forfattere af vores livsbøger. Med bevidst menes i denne forbindelse skærpe vores mulig- heder for at komme tæt på vores foretrukne liv. Der er her tale om avanceret tænkning, da det foretrukne er at sidestille med vores evne til at træffe bedre valg i vores liv. Og netop denne evne til at træffe bedre valg er at blive mere be- vidst. Valget stiller os et andet sted end vidnen. Som narrativ samtalepartner kan man alt-

”så sammen med fokuspersonen lægge ”bogen” ind på bordet bladre i den sammen og drøfte, hvad den handler om og om dens ”plots” ud- gør det foretrukne liv for fokuspersonen eller i for høj grad toner tunge livsbaner og beretnin- ger om mangler og fortrydelser. I den eksterna- liserede samtale bliver det muligt at undersøge bogens titel og eventuelle underoverskrifter, dens bagside tekst som udtryk for koncentratet, kronologien i bogens kapitler, afgørende episo- der og personer, de betydninger og plots bo- gen løbende fremdrager og ikke mindst hvilke personlige motiver, værdier og intentioner, der er forbundet med at skrive netop denne ”bog”. Det er ligeledes muligt at undersøge nøje hvilke læsere der er og har været til bogen. Man kan lege med ideen om anmeldelser, altså hvor mange stjerner ville de respektive læsere (søsteren, kolle- gæn, vennen) eventuelt give bogen og hvilken ef- fekt det har på ”forfatteren”. Og her er vi så frem- me ved en anden helt afgørende pointe. Bogen har en forfatter. Vi så at sige ”skriver” vores liv. Vi gør livsmanuskripter hele tiden. Narrativ metode handler blandt andet om dette forfatterskab. Her strækkes tanken. Og den strækkes for mange helt hen til kanten af mærkeligt. For hvordan forbinde en teori om personligt forfatterskab og livsmanuskripter med levede erfaringer om at

at det hjælper. Hun må hele tiden underlægge sig de rituelle handlinger, der fortæller, at hvis ikke hun følger tankernes anvisninger, sker der noget med dem hun holder af. Da hun kom til mig havde hun også oplevet angst. Hun henven- der sig med ønsket om, at de tanker der befaler hende at gøre en masse ting, kan forsvinde fra hendes liv. Det er første gang hun taler med no- gen om det. Indtil hun mødte lægen og psykia- teren har hun holdt tankernes liv for sig selv. Det første hun spørger mig om er: ”Tror du jeg kan blive rask?”. ”Ja!” siger jeg.

”

Noget af det, jeg arbejdede med undervejs var en form for paradoksal intervention ved f.eks. at sige: Du vinder ved at opgive kampen. Du vinder ved ikke at kæmpe.

”Alle vores samtaler har taget udgangspunkt i en udforskning af tankernes relation til væsentlige ting i hendes liv. Relationen til det chok, at hun mener at være blevet syg. Relatio- nen til den taknemmelighed hun føler ved at være lykkelig i sit liv. Relationen til sig selv, og at det der handler om hende selv kommer i sid- ste række. Hendes relation til, hvornår de der tanker er dukket op i hendes liv, og hvad hun har gjort med dem gennem årene. Da hun fik børn tog tankerne fart, og fik meget at skulle have sagt, fordi hun fik et meget eksplicit an- svar for sine børn.

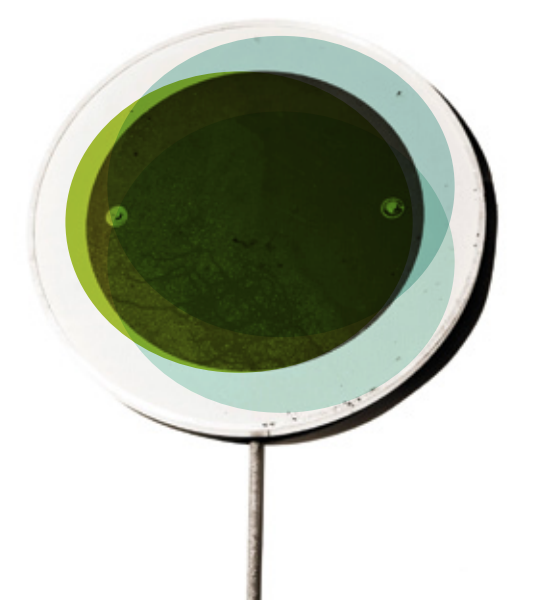
”I terapien blev tanken da at give kvinden et fod- fæste ”ved siden af” tvangshandlingerne. Vi så da ikke så meget på selve handlingerne, men så på hvordan hun kunne blive i stand til at få et liv ved siden af dem. Noget af det, jeg arbejdede med undervejs var en form for paradoksal inter- vention ved f.eks. at sige: Du vinder ved at opgive kampen. Du vinder ved ikke at kæmpe. Du har på en måde allerede vundet, men du har ikke op- daget det, fordi du stadig tror, du skal kæmpe.

	<div><i>> Fortsættes på næste side</i></div>
---------------	---

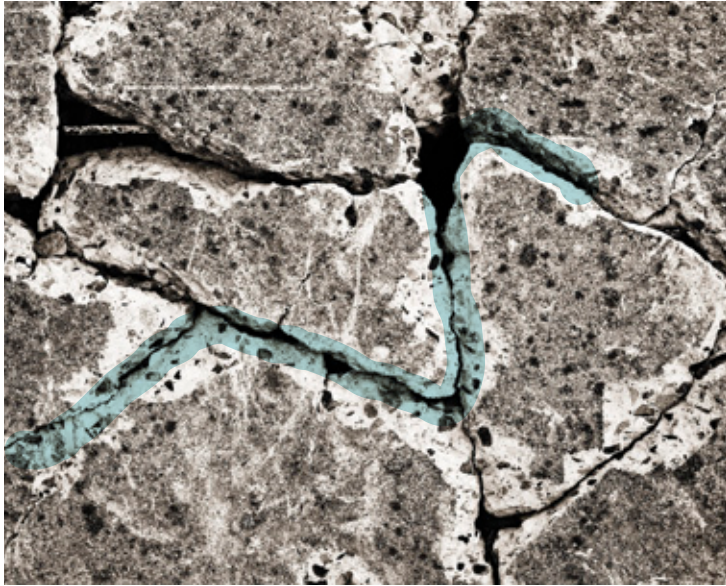
	<div><i>> Fortsættes på næste side</i></div>
---------------	---

sådan er mit liv. Altså at bestemte aspekter af livet opleves som værende – altså som er og ikke gør. Hvordan kan narrativ teori forklare meget stabile ting i livet, forklare at vi foretager stu- pide ting, at vi gentager uheldige mønstre og at man har været udsat for ting, som forekommer at have effekter udenom en persons egne intention- er? Disse afgørende spørgsmål er vidtrækkende.

> [klik ind på villavenire.dk](#) og [læs forsættelsen på artiklen om den narrative metode](#)

^[1] Narrativ metode har fundet stor udbredelse i Danmark de seneste 10 år. Det betyder at der nu foreligger en mængde faglitteratur på dansk. Introducerende kan man med fordel starte med udgivelser på Hans Reitzels forlag af Alice Morgan og Michael White.

^[2] På dansk benyttes ofte det lidt tunge ord agenthed til at oversætte ”agency”. Agency peger på forholdet at blive aktør i eget liv i betydning skabe muligheder for at handle og træffe vigtige personlige valg.

> fortsat fra forrige side

At bevæge hvorfor i retning af **hvordan**

”

En betydelig sætning, der trækker mig helt frem i stolen og gør mødet mellem os, til et afgørende møde.

Der sker forskellige ting, når jeg siger sådan. Forskellige ting, fordi det ligger meget langt fra den logik, vi er vant til at tænke i. Kampen er det man gør, ikke? Sent i forløbet sagde hun: Du har sagt det for og nu tror jeg, jeg véd, hvad du mener med det. Hun havde beskæftiget sig med det sagte. Oplevelsen af at gå i kamp. Hver eneste dag. I hvert eneste moment stå overfor kampen, hvor man kan være for svag og ikke have kræfter, ikke at kunne tage kampen – og hvem vinder så...

Nu er hun trådt tilbage i sit liv. Hun er ikke kommet helt af med sine tvangshandlinger, men hun er blevet i stand til at gøre forskellige tricks omkring dem, så hun ikke synes det er dem der overtager. Hun har forstået, at ritualerne på en måde forsøger at "gå efter" det, hun er mest sårbar på. Hun har opdaget at temaet skifter for hvad de siger i forhold til, hvad hun har mest hjerte i og sårbarhed omkring. F.eks. at de "går efter" børnene. Det har betydet, at hun er i gang med at generobre sit liv. Hun har skåret nogle relationer fra. Hun kan sige "nej". Hun kan gøre noget med det, hun synes er allermost væsentligt i hendes liv, som hun aldrig har kunnet gøre før. Hun har været der for alle andre, for familien, har altid skullet være "den stærke". Hun har på en måde opdaget, set, at når hun kunne gå alt det der igennem, som hun synes lignede svaghed, er hun er stærk på andre måder end dem, hun havde regnet med, hun var stærk på.

Den styrke hvormed denne kvinde går i kødet på sine egne spørgsmål om, hvorfor hun har det, som hun har det, er i sig selv en skelsættende begivenhed. Skelsættende, fordi den får markante konsekvenser for hendes liv og forståelse af sig selv i det. I de tredive år der er gået inden vi mødes, har hun ikke delt det pinefulde liv, som tankerne har ladet hende leve i, med nogen – end ikke dem hun har helt tæt på. Så alene det, at hun beslutter sig for nødvendigheden af, at fortælle om sine tanker, er skelsættende. Og hvordan kan man, som professionel møde denne beslutning? Det blev min udfordring.

I det første mødes første minutter spørger hun mig: „Tror du, jeg kan blive rask“? En betydelig sætning, der trækker mig helt frem i stolen og gør mødet mellem os, til et afgørende møde. For mit svar her, skal jo fange hele den intensitet og nødvendighed hun har bragt med til mig og min professionelle gerning.

Jeg vidste, at mit svar kom til at tegne vores muligheder sammen og hendes forståelse af, om de bestræbelser hun sad med, kunne fanges i mødet med mig. Jeg vælger: „Ja, det tror jeg, du kan“.

Et svar, der åbner flere opmærksomheder 1) "Ja" markerer et ja til projektet, at træde ind i relationen og at definere et fælles projekt og en åbenhed i forløbet mod det liv, hun gerne vil vende ryggen og det liv hun gerne vil indtage 2) Jeg har en tro. Eller man kunne kalde det en terapeutisk erfaring der fortæller mig, at intensiteten i hendes bestræbelser kan bære hende langt og vidt 3) Jeg tror, hun kan. En kommunikation, der også handler om, at hun kan, sammen med mig. Vi er begge til stede i den form for tro på, at hun kan i min tro. Så en markering af, at vores samarbejde allerede er begyndt.

Noget andet skelsættende finder sted i kvindens spørgsmål om; hvorfor? fordi det svar ikke findes og at lede efter det, lægger endnu et lag af modløshed til. Derfor laver vi en plan: Hver gang netop dette hvorfor? opstår for hende, sender hun det ind på min tavle. Ind på tavlen eller ind på vores fælles projekt om at gøre noget med det. Den erfaring kan man tale om, som skelsættende for mig som professionel, fordi

det har givet mig opmærksomheder på, hvordan vi stiller de forkerte spørgsmål, når vi forsøger at forstå det, vi ikke forstår. Transformationen af hvorfor i terapierne eller i samtaler som denne, handler netop om, at bevæge hvorfor i retning af hvordan. Fra dette gølge og uforklarlige, smertefulde og skyldspagede hvorfor til at kunne undersøge, hvordan situationen, symptomerne, følelserne, reaktionerne, relationerne og alt det andet omkring tankerne spilles rundt i en stor, smertefuld forvirring. Og hvad værre er: Vi forsøger at fange den forvirring i et hvorfor. Så hver gang hun sender sit hvorfor, svarer jeg med hvordan. Det er det samme hvordan, der sender samtalen i retning af det paradoksale, som jeg vælger at tage ansvaret for at introducere, som en slags underlægningsmusik, der kommer til at knytte forbindelser mellem mange forskellige dele af hendes beretning. At vinde kampen ved at opgive den, bliver det paradoks, som samtalerne finder sted i og som på en måde rykker ved hele hendes oprindelige idé om sig selv. Hun fortæller, at hun altid har været den stærke i familien. At hun altid har været til stede og hjulpet, når de andre i familien havde det svært. At hun har tilsidesat alt, for at kunne hjælpe andre gennem sorger og svære tider. Men nu må hun give op. Hun overkommer ikke mere, kan næsten ikke få sit eget liv til at hænge sammen. Paradoksalt nok, er det så her, at tankerne giver hende en pause. De kræver simpelthen, at hun vender blikket indad og deler sin smerte. Med en professionel af alle. Så her sidder vi. Låst fast i tankernes krav om, at vi foretager os noget, der handler om at slippe fri af dem og ud af deres definitioner af verden.

”

Så alene det, at hun beslutter sig for nødvendigheden af, at fortælle om sine tanker, er skelsættende.

Og det underlige er jo, at det kan lade sig gøre. Vi har gennem ti samtaler mødtes på denne præmis uden at falde for fristelsen til, at gøre det til et spørgsmål om svaghed imod styrke. Tværtimod har kvinden her vist sin store styrke ved at kunne være svag i en periode af sit liv. Så svaret på hvorfor, blev her at undersøge hvordan hun ved at være "svag" kunne gribe sit liv med en umådelig kraft, der bragte hende i nye retninger med sit liv med tankerne og dem hun holder af.

En ung pige henvender sig med ønsket om et række samtaler. Hun havde allerede været i terapi med begge forældre, og nu ville hun så i terapi alene. Alene, fordi hun synes det var hendes liv det handlede om.

Det hele var blæst stort op og alle havde på pigens vegne ønsket om, at hendes temperament kunne komme under kontrol og at skænderierne mellem dem kunne stoppe. Engagementerne tog fuldstændig

dig over. Beskrivelserne bliver; hun kan ikke finde ud af at leve, hun er bare ked af det og har svært ved at få kontakt med sine venner. Hun kommer her og sidder ligeså sammenkrøbet og musestille, hvor jeg fra en ekspertposition siger: „Jeg tænker det er meget vigtigt, du er kommet og jeg tror, jeg kan se hvorfor du er her. Mon ikke du bliver klemt i nogen af de ideer, der er om hvordan du skal være? Og at det temperament og den ked-af-det-hed har en form for liv, man skal tage højtideligt? Jeg tror, at de skal noget i dit liv og at de minder dig om noget, der er vigtigt for dig. Derfor kan de ikke bare sådan forsvinde“.

Det blev dét, hun talte om, da hun kom gangen efter. "Dét at du sagde at du kunne se, hvorfor jeg var kommet gjorde det allerede meget nemmere at gøre noget andet."

”

Hun talte om, at hun forstod, at jeg forstod noget om, hvorfor vi sad sammen her. Noget om, hvorfor hun kom. Og det kalder jeg anerkendelse.

På tre samtaler fik hun igen greb om, hvad vanskelighederne bestod i for hende, og at den kompleksitet af forventninger og krav hun skulle navigere i, der forståeligt gjorde hende forvirret og sårbar for kritik. Hun taler nu om, at hun lever det liv hun gerne vil med sine venner og at ked-af-det-heden måske i korte øjeblikke beder hende om at standse op og finde ro med sig selv.

Jeg véd ikke, hvad der betød mest. At sige „Jeg kan se, hvorfor du er kommet“ eller „Jeg kan se, du er klemt“ eller ganske enkelt; at gribe hendes udfordring ved at sidde der. Men der skete noget afgørende i de sætninger, jeg fik sagt. Intensiteten i hendes blik fortalte mig, at jeg havde grebet den bold hun fik kastet og vi var i gang med forandringerne. Efterfølgende talte hun om netop det, jeg havde sagt i første samtale. Hun talte om, at hun forstod, at jeg forstod noget om, hvorfor vi sad sammen her. Noget om, hvorfor hun kom. Og det kalder jeg anerkendelse. Hun så, at jeg så. Så enkelt, at hun på fire samtaler nu er tilbage i den form for liv, hun værdsætter. Hun ser sig selv være på banen igen og har taget væsentlige skridt i retninger, hun husker er dem, hun gerne vil betræde. Det skelsættende består også i at få erfaringer med at kunne underlægge sig de mange perspektiver på "problemet" og ikke være alene om at skulle navigere i dem uden at miste grebet om sig selv. Hun sidder dér alene. Hun har taget en beslutning, som de væsentlige andre omkring hende er meget optagede af. Hun har taget initiativ på de andres stærke opfordring. Og hvordan arbejder man med forandring i det felt? Hvem bliver den professionelle samtalepartner i den setting?

Her var et menneske, som gerne ville ses i andres meningsfulde perspektiver, uden at blive væk i dem. Og hvordan introducerer jeg endnu et stærkt perspektiv omkring hende, uden at hun bliver væk? Jeg tog et valg der bestod i at gøre det klart at hun med mig kunne få stærke perspektiver, hun kunne gøre til sine egne. Perspektiver med godning i. Og det genkendte hun. I den genkendelse blev det også muligt for hende at bevæge sig, og se, at hun bevægede sig. Det var, hvad hun behøvede for at forstå sig på sit eget liv tilstrækkeligt til at kunne gå videre selv.

frihed

Når jeg taler til dig om frihed, er det dét, jeg mener.

Det, som adskiller os fra termitter eller højvande, fra alt, der bevæger sig tvungent og fordi der ikke er andre muligheder. Det er rigtigt, at vi ikke kan gøre, lige hvad vi ønsker, men det er også rigtigt, at vi ikke er tvunget til blot at gøre én eneste ting.

Hvis jeg hverken kender mig selv eller den verden, jeg lever i, vil min frihed konstant komme i konflikt med det givne. Men fordi jeg løber panden mod en mur, holder jeg ikke op med at være fri, og det er vigtigt at holde sig for øje.

I virkeligheden findes der mange kræfter, der begrænser vores frihed, lige fra jordskælv og sygdomme til tyranner. Men vores frihed er også en kraft i verden, vores kraft.

FERNANDO SAVATER
TANKER FRA EN KANNIBAL - en bog om etik
Forum 2000

”Snakker du med folk, vil du imidlertid opdage, at de fleste er langt mere bevidste om, hvad der begrænser deres frihed end om selve friheden. De vil måske sige: ”Frihed? Hvad er det for en frihed du taler om?”

Men jeg er overbevist om, at ingen – ingen – for alvor vil tro, at han ikke er fri; og at ingen kan acceptere blot at fungere som en uundværlig maskindel i et urværk.... Kort sagt: til forskel fra andre væsner, levende eller ikke-levende, kan vi mennesker i et vist omfang opfinde og vælge vores livsform.

”

Ole Fogh Kirkeby, 2006

DER KRÆVES ET TALESTED
Begivenhedsledelse og handlekraft

”Talens dyade er logisk og historisk overordnet dialogen, der igen er overordnet samtalen....Talens dyade dækker således ikke af væsen en såkaldt ”ligeværdig” dialog. Det må den først forvandles til....Dette er den femkant, der tilhører talens dyade: truslen, begæret, kendelsen, befalingen og bønfoldelsen. Først når den truede, den begærede, den dømt og den, som befalingen gælder, alle kan svare tilbage med modmagt, ret og vægt, og når den, bønfoldelsen rettes mod, er nødt til at begrunde sit afslag, begynder talens dyade at blive til dialog. Men for at dette kan ske, kræves der en tredje, en opmand, en mægler, én, der står udenfor, først realt, siden symbolsk. Der kræves et taleded uden for begæret, uden for den snævre lov, uden for nødvendighed og tilfældighed og uden for magten.”

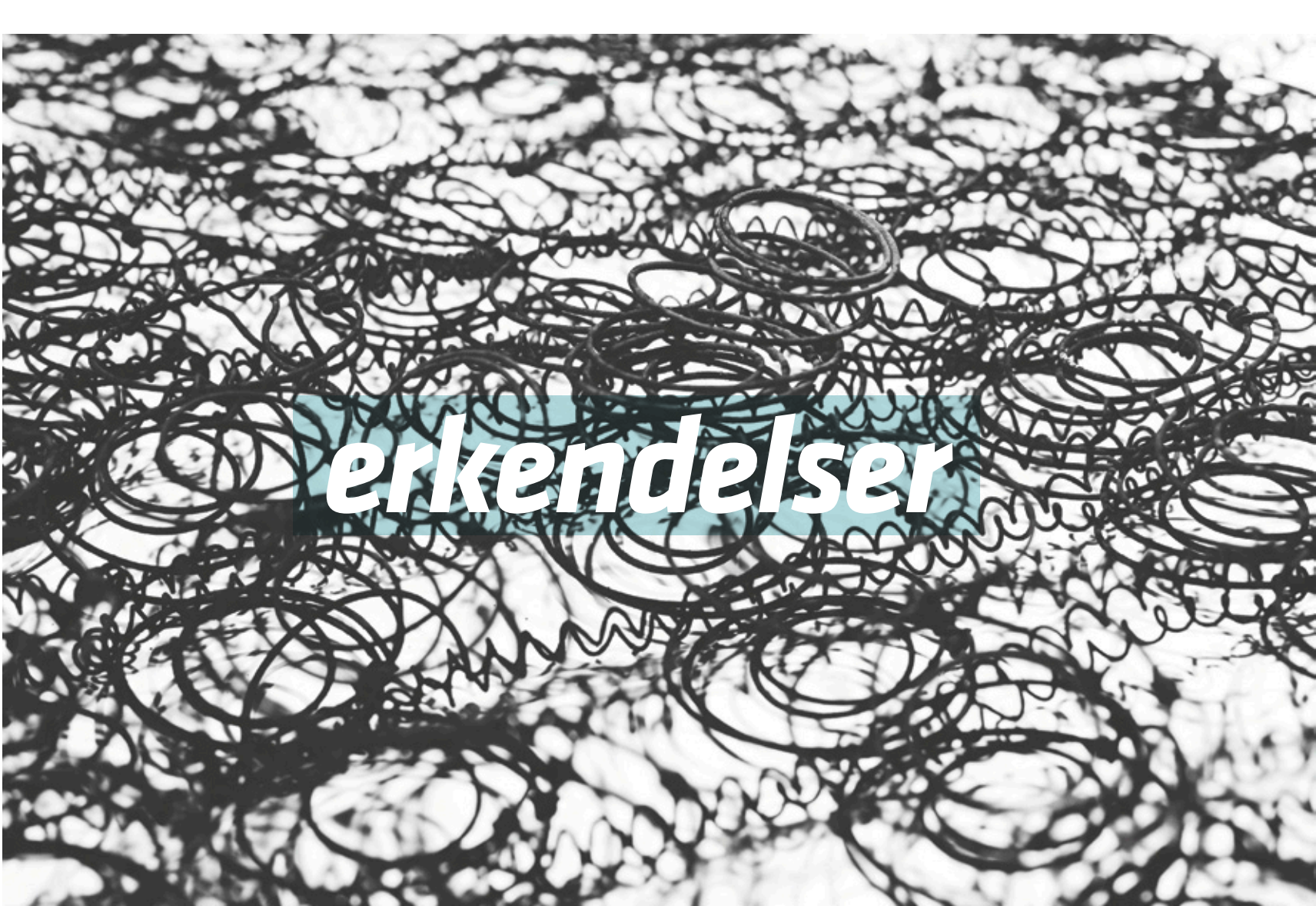
Den terapeutiske samtale

I samtalen kommer flere relationer til syne: For det første er terapien en samtale om et noget og spiller her forholdet mellem det betegnede og det betegnede frem (Kamuf, 1991). Inden for den poststrukturalistiske tænkning er relationen mellem det, der betegner, og det, der bliver betegnet karakteriseret ved at være gensidigt kvalificerende. Samtalens om (det vi gør sammen) definerer og kvalificerer det noget (det fænomen vi beskriver), vi er sammen om på bestemte måder. Omvendt virker det, fænomenet, vi er sammen om også kvalificerende på samtaltens måden og de muligheder for samtale og positioneringer, der kan finde sted. Inden for relationen mellem det betegnende og det betegnede virker altså relateringsmåderne direkte ind på de mulige subjektpositioneringer. Tager man overførbegrebet som udgangspunkt, ses det, hvordan der finder en bestemt fremstilling, af det samme noget vi er sammen om, sted i terapien. Denne fremstilling peger på, at terapien er mere end hypotetisk og forestilt, fordi der sker noget netop nu. Det er en bestemt sammenhæng, der netop nu aktualiseres i terapien og som får betydning for de deltagende.

/ s. 103 /

Uddrag fra psykolog Cecilie Cornetts speciale:
Så tror jeg du har glemt det – og du blev vred!

Læs hele specialet på:
http://www.psy.ku.dk/biblioteker/nyt_fra_biblioteket/specialeserie/pdf/cornettspeciale.pdf/

Af Chefpsykolog Henning Larsen, Villa Venire

Et kalejdoskop af chefpsykolog Henning J. Nielsens overvejelser om samtaler

SAMTALER I SAMTALEN

Når to mennesker taler sammen er der altid mulighed for at gå i flere retninger, som forgreningspunkter, der skiltes med invitationer til at følge den ene eller den anden sti. Nogle gange viser det sig kun som i et glimt, dét der kan udvikle sig til at blive et hovedspor i samtalen.

Lidt forenklet vil jeg skelne mellem tre samtaler – tre hovedspor – i den arbejdsrelaterede samtale. Den første samtale tager afsæt i noget episodisk, en handling eller en begivenhed, det er vigtigt for personen at tale om, en beslutning der skal træffes eller noget andet, der ”fylder” og tager form, også for en selv, når det præsenteres for en samtalepartner.

Den anden mulige samtale, der ofte vil melde sig med en eller flere invitationer i samtalen, kan handle om ”er jeg arbejdsmæssigt på det rette sted?”. Et spørgsmål, som optager rigtigt mange i det arbejdsliv, vi har i dag. Bruger jeg mine resourcer og talenter rigtigt, eller skal jeg på et eller andet tidspunkt gøre noget andet. Er det arbejdsmæssige projekt, jeg har, også det, jeg gerne vil?

Både den anden og den tredje samtale i samtalen rummer nogle eksistentielle aspekter. I den tredje samtale som invitationer til at tale om det, der

handler om mig som menneske, mit liv med min familie, værdier, interesser, den baggage jeg har med fra min egen familie, min opvækst og det samfund jeg lever i. Er der den sammenhæng i hele mit liv som har betydning for mig? Ofte, når vi er opmærksomme på det, vil de forskellige spor i samtalen kunne give nogle vigtige kommentarer til hinanden.

SAMTALEN SOM SAMSKABELSE

Jeg ser på samtalen som en samskabelse mellem de parter, der deltager. Gennem vores spørgsmål, svar og kommentarer skaber vi sammen noget i samtalen, og på et tidspunkt har vi kreeret en historie, der på en måde får sit eget liv og gør det muligt for mig at kommentere den som en ligeværdig partner.

Jeg kan arbejde med på den historie, vi har skabt sammen. Jeg kan kommentere den, jeg kan spørge til den. Jeg kan have overvejelser til den. Er der tråde eller spor tilbage til tidligere faser i samtalen? Vi har den her historie sammen, som vi hver især kan gå rundt omkring og kigge på, og mens vi gør det, udvikler den sig og bevæger sig måske steder hen, hvor den jeg taler med ikke har været for. Den jeg taler med vil jo altid have noget nyt at bringe ind, som jeg ikke har på samme måde. Men jeg kan med mine spørgsmål provokere noget nyt frem. Eller med mine ord og kommentarer som psykolog og samtalepartner tilbyde nogle steder at stå, eller et nyt vokabularium, hvor den jeg taler med får øje på noget andet – eller pludselig ser dét, der hele tiden har ligget der.

MÆND OG KVINDER I SAMTALER

Jeg kan godt lide at tale med alle mennesker, nogen gange har jeg sagt; uden kvinder ingen psykologer. Det er jo kvinderne, der traditionelt har søgt psykologer og terapeuter, mens der kan være en tendens hos mænd til at i højere grad at uddelegere og tage forskellige aspekter op med forskellige mennesker – eller måske håbe på, at det går over af sig selv. Selvom det er et billede,

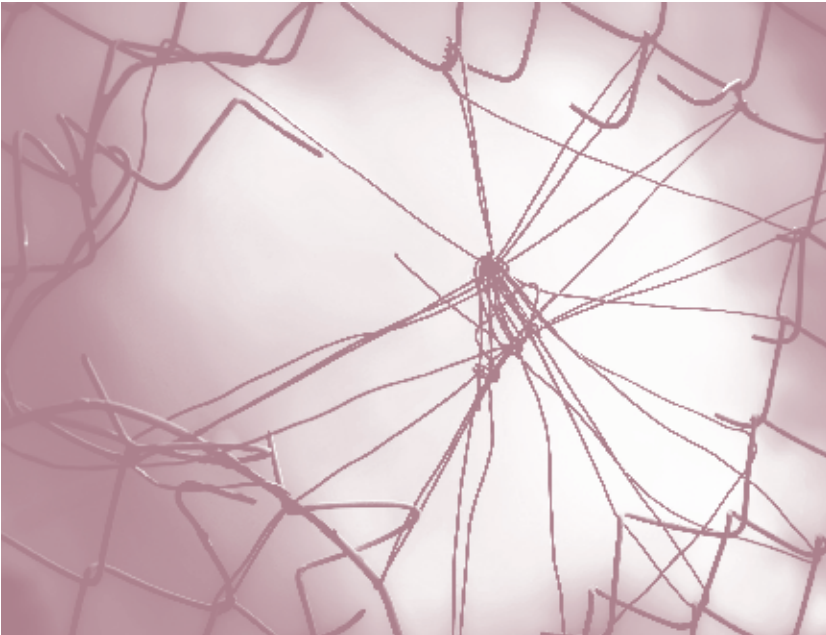
der har været under ændring i de sidste par årtier, og flere mænd i dag ser værdien af at tale med en professionel.

Mange kvinder har en tilgang til deres liv, hvor det at få sat ord på og få undersøgt det, der er sket, spiller en vigtig rolle. Man kan blive klog af at være i en kvindes selskab, - også når hun hænger i tovene. Det giver mig nogle særlige udfordringer, når jeg søger at matche det, som psykolog og som mand.

Med mænd har jeg det lidt anderledes. Der er noget i kontakten i rummet, når det er en mand, jeg taler med. Jeg tror måske, der er en slags indforståethed mellem mænd. I samtaler med mænd mærker jeg, at min egen personlige livserfaring er i spil på en lidt anden måde. Meget opleves jo på samme måde af mænd og kvinder – så er forskellene heller ikke større. Men der, hvor der er en lille indforståethed, det er måske netop i forhold til kvinder! Det uregerlige kærlighedsliv. Og selvom mænd stadig, statistisk set, har en privilegeret adgang til de gode stillinger og lønninger på arbejdsmarkedet, er mænds sans for at tage hånd om sig selv ikke nødvendigvis tilsvarende privilegeret.

NÅR VI ER GODE TIL NOGET, DRILLER DET OS

Det vi er rigtig gode til, vil ofte også være noget af det, der kommer til at drille os. Noget, vi kan komme til at slås med. F.eks. er der heldigvis mange ledere med gode empatiske evner, som er optaget af deres medarbejderes ve og vel. Som forholder sig personligt, går ind og støtter deres medarbejdere, er opmærksomme og modtagelige for kritik. Men når vi er rigtig gode til at opfatte og have indføling med andre, bliver det også det, vi kommer til at tage på os; ansvaret for stemningen i rummet, ansvaret for det gode samarbejde, måske helt over den kant, hvor medarbejderen også selv har et ansvar for den gode stemning. Mens modtageligheden for andres kritiske kommentarer udvikler sig til monstre af selvbebrejdelse over egen utilstrækkelighed.

Af Rikke Larsen Löfvall, Atriumgården og Klaus Bakdal, Villa Venire

LEG MED FORSKELLIGE SLAGS BUNDETHED

Rikke i samtale med Klaus om samtaler

Den professionelle samtale er en samtale, hvor dét der skinner ud som anderledesheden, i modsætning til andre typer samtaler, er at der i 2 timer massivt er fokus på den ene part i samtalen! Hvis man kan tale om en sådan samtales frekvens så er det for ganske mange mennesker sjældent, næsten unikt, at have oplevet at deres historie, deres overvejelser, deres refleksioner ikke er noget de skal kæmpe om, eller noget der dukker op fragmenteret, som de senere selv skal sætte sammen. Og det er der mange der oplever som en luksus, de næsten skal have dårlig samvittighed over; det er jo bare mig, bare sådan jeg tænker om det!

Den professionelle samtale er en samtale, hvor dét der skinner ud som anderledesheden, i modsætning til andre typer samtaler, er at der i 2 timer massivt er fokus på den ene part i samtalen! Hvis man kan tale om en sådan samtales frekvens så er det for ganske mange mennesker sjældent, næsten unikt, at have oplevet at deres historie, deres overvejelser, deres refleksioner ikke er noget de skal kæmpe om, eller noget der dukker op fragmenteret, som de senere selv skal sætte sammen. Og det er der mange der oplever som en luksus, de næsten skal have dårlig samvittighed over; det er jo bare mig, bare sådan jeg tænker om det!

ALDERENS BETYDNING

Jeg prøver at bruge min alder, og de erfaringer, jeg har. Men erfaring og alder kan også være en spændetroje. Der er en sentens, som jeg bed mærke i, da jeg så den for mange år siden, at: ”Erfaring er noget man kan miste”. Jeg har erfaringer med at være ung, at komme ud på arbejdsmarkedet, at få mit første lederjob, at blive far for første gang. Men det er 20 år siden jeg fik mit første lederjob, og mine børn er i dag voksne. Jeg skal være varsom med at tro, at en ung nybagt far eller leder kan bruge mine personlige erfaringer. Her foretrækker jeg at se den, jeg taler med, som muligvis betydeligt mere erfaren end jeg i det at være far eller ny leder i dagens Danmark.

Men jeg har lagt mærke til i min egen udvikling, at der med årene er kommet en form for enkelhed ind i min måde at arbejde på. At mange års erfaringer har hjulpet mig til at gøre visse ting mere enkelt. Ikke forenklet, håber jeg, men en opmærksomhed på, at noget, der kan virke meget kompliceret, også kan ses ud fra mere enkle positioner. Jeg oplever det f.eks. i forhold til grupper af yngre psykologer, der skal igennem et autorisationsforløb. Unge psykologer er ofte meget vidende og teoretisk velfunderede.

Men det levede liv for en organisation, en klient, en familie, et barn i et klasserum udfoldes i komplekse sammenhænge, og man kan hurtigt fare vild i, hvor man skal ende og begynde som nyuddannet kandidat. Psykologen kan ikke gå ind alle steder, og tro, at man kan gøre sig nyttig - men ofte vil der være et, eller måske et par steder, hvor man har en mulighed for at bidrage. Hvor der stadig er et territorium at bevæge sig på, hvis man er omhyggelig med, hvor man sætter fødderne. Her oplever jeg, at min erfaring kan være mig til gavn.

TILLID TIL SAMTALEN

Jeg søger at etablere en vis tålmodighed med mig selv, når jeg taler med et andet menneske. Så tænker jeg, at der på et tidspunkt i den her samtale vil opstå nogle sprækker i den tilsyneladende kompakte problemstil-

ling, som den anden vil opdage, undersøge og finde vej gennem. Jeg har set det ske mange gange, så derfor tager jeg det helt roligt. Og jeg tror, det giver den anden ro, at det kan mærkes. Netop når det er muligt at indtage den position, at jeg ikke behøver præstere noget helt bestemt, at jeg ikke skal have personen et bestemt sted hen, så sker det oftere.

ling, som den anden vil opdage, undersøge og finde vej gennem. Jeg har set det ske mange gange, så derfor tager jeg det helt roligt. Og jeg tror, det giver den anden ro, at det kan mærkes. Netop når det er muligt at indtage den position, at jeg ikke behøver præstere noget helt bestemt, at jeg ikke skal have personen et bestemt sted hen, så sker det oftere.

EKSISTENTIELLE MØDER

Temaet ”død” har spillet en vigtig rolle i mit liv, efter at jeg selv mistede min far, da jeg var 2 år og oplevede at jeg blev lukket ude af de andres sorg, sikkert fordi de troede, at jeg var for lille til at forstå det. Jeg har et særligt blik for de eksistentielle møder – og måske derfor oplever jeg også, at jeg har mange af dem. Hvor et menneske står overfor eksistentielle spørgsmål i sit liv, - her kan det have stor betydning at tale med et andet menneske. Ikke nødvendigvis en professionel, men også dét, når man står i en situation, hvor man har brug for et menneske, der kan balancere uden at blive revet med af den andens sindsstemninger. Nogle gange siger jeg, lidt for sjov, at jeg har det bedst sammen med melankolikere, frem for mennesker, der er eksalterede. Der er så meget, der kalder på, at man ikke altid er i godt humør. Johannes Møllehave minder én om, ikke at søge glæden på en lalleglad måde. At smerte og glæde ligger tæt op ad hinanden. At ”glæde og sorrig de vandre til hobe”. Når jeg tænker på situationer som at være vanvittigt forelsket og glad, kan det gøre ligeså ondt som at være vældig ked af det.

Vi skal selvfølgelig som samtalepartnere være opmærksomme på, om vi taler med et menneske, der er i ekstraordinært dårligt humør, som er – eller kan komme – ud af kontrol. Men vi skal ikke være bange for med mellemrum at tale sammen i et lidt lavt stemningsleje. Det kan give nogle indsigter, som kan være gode at have med i sin bagage.

Skelsættende samtaler? Samtaler på kanten af et sammenbrud. På randen af et hvilket som helst sammenbrud. I selve settingen, i positionerne, i samtalens indhold og progression. Eller samtaler, hvor den anden tager teten fra start.

Eller samtaler, hvor jeg når at stoppe mig selv i tide. Eller før tid. Det provokerer nogle overvejelser frem. Der kunne være et kæmpespor gennem alt: ”Stikker han sig selv blå i øjnene?!” Med alt det, jeg har fortalt om invitationer og alt muligt andet i denne samtale, det her kan gå den ene eller den anden vej... Vi kunne skylle alt det ud i lokummet. Invitationen er ingenting, hvis den ikke veksles til noget. Vi kunne sige ”Her er kun smæk for skillingen!” Dem, der kommer til mig, får med mig at bestille.

Skelsættende samtaler? Samtaler på kanten af et sammenbrud. På randen af et hvilket som helst sammenbrud. I selve settingen, i positionerne, i samtalens indhold og progression. Eller samtaler, hvor den anden tager teten fra start.

Eller samtaler, hvor jeg når at stoppe mig selv i tide. Eller før tid. Det provokerer nogle overvejelser frem. Der kunne være et kæmpespor gennem alt: ”Stikker han sig selv blå i øjnene?!” Med alt det, jeg har fortalt om invitationer og alt muligt andet i denne samtale, det her kan gå den ene eller den anden vej... Vi kunne skylle alt det ud i lokummet. Invitationen er ingenting, hvis den ikke veksles til noget. Vi kunne sige ”Her er kun smæk for skillingen!” Dem, der kommer til mig, får med mig at bestille.

Skelsættende samtaler? Samtaler på kanten af et sammenbrud. På randen af et hvilket som helst sammenbrud. I selve settingen, i positionerne, i samtalens indhold og progression. Eller samtaler, hvor den anden tager teten fra start.

Eller samtaler, hvor jeg når at stoppe mig selv i tide. Eller før tid. Det provokerer nogle overvejelser frem. Der kunne være et kæmpespor gennem alt: ”Stikker han sig selv blå i øjnene?!” Med alt det, jeg har fortalt om invitationer og alt muligt andet i denne samtale, det her kan gå den ene eller den anden vej... Vi kunne skylle alt det ud i lokummet. Invitationen er ingenting, hvis den ikke veksles til noget. Vi kunne sige ”Her er kun smæk for skillingen!” Dem, der kommer til mig, får med mig at bestille.

Skelsættende samtaler? Samtaler på kanten af et sammenbrud. På randen af et hvilket som helst sammenbrud. I selve settingen, i positionerne, i samtalens indhold og progression. Eller samtaler, hvor den anden tager teten fra start.

Eller samtaler, hvor jeg når at stoppe mig selv i tide. Eller før tid. Det provokerer nogle overvejelser frem. Der kunne være et kæmpespor gennem alt: ”Stikker han sig selv blå i øjnene?!” Med alt det, jeg har fortalt om invitationer og alt muligt andet i denne samtale, det her kan gå den ene eller den anden vej... Vi kunne skylle alt det ud i lokummet. Invitationen er ingenting, hvis den ikke veksles til noget. Vi kunne sige ”Her er kun smæk for skillingen!” Dem, der kommer til mig, får med mig at bestille.

Skelsættende samtaler? Samtaler på kanten af et sammenbrud. På randen af et hvilket som helst sammenbrud. I selve settingen, i positionerne, i samtalens indhold og progression. Eller samtaler, hvor den anden tager teten fra start.

Skelsættende samtaler? Samtaler på kanten af et sammenbrud. På randen af et hvilket som helst sammenbrud. I selve settingen, i positionerne, i samtalens indhold og progression. Eller samtaler, hvor den anden tager teten fra start.

Skelsættende samtaler? Samtaler på kanten af et sammenbrud. På randen af et hvilket som helst sammenbrud. I selve settingen, i positionerne, i samtalens indhold og progression. Eller samtaler, hvor den anden tager teten fra start.

Skelsættende samtaler? Samtaler på kanten af et sammenbrud. På randen af et hvilket som helst sammenbrud. I selve settingen, i positionerne, i samtalens indhold og progression. Eller samtaler, hvor den anden tager teten fra start.

Skelsættende samtaler? Samtaler på kanten af et sammenbrud. På randen af et hvilket som helst sammenbrud. I selve settingen, i positionerne, i samtalens indhold og progression. Eller samtaler, hvor den anden tager teten fra start.

Skelsættende samtaler? Samtaler på kanten af et sammenbrud. På randen af et hvilket som helst sammenbrud. I selve settingen, i positionerne, i samtalens indhold og progression. Eller samtaler, hvor den anden tager teten fra start.

Skelsættende samtaler? Samtaler på kanten af et sammenbrud. På randen af et hvilket som helst sammenbrud. I selve settingen, i positionerne, i samtalens indhold og progression. Eller samtaler, hvor den anden tager teten fra start.

SÅ TÆT PÅ AT VÆRE MIT EGET PROJEKT, SOM DET KAN VÆRE

Det skulle være relativt enkelt at føre pennen for Heidi, når det nu er blevet hendes tur til at optræde på egen hånd i avisen. Jeg tager i hvert fald med glæde opgaven, som én af de mange, der har oplevet Heidi i funktion i Villa Venire. Altid imødekommende og præcist optaget af at gøre det, der skal til. En stærk personlighed, der sér en direkte i øjnene, når man henvender sig. Helt så enkelt var det så alligevel ikke. Den første hurdle dukker op, da vi skal indkredse, hvad Heidi er ansat som og hvad hun faktisk laver. Heidi Jensen er sekretariatsleder og sekretariat og kursuskoordinator og ansvarlig for markedsføring, fakturering, løn, ferie, web ... og opremsningen kunne blive ved. Det viser sig svært at indkredse en specifik funktion som mere betydningsfuld end andre. Alt skal håndteres effektivt og pålideligt. Og helst på en ny og bedre måde. Heidi finder de store ord frem som "uundværlig" og "ligeværdig", når forholdet mellem hendes arbejdsfelt og konsu-

lenternes skal beskrives.

Tillid er der meget af. Konsulenternes tillid til Heidis rutinerede hænder, fornuftige ræsonnementer og sikre forretningssans. Heidis tillid til selve projektet Villa Venire. Det er betydningsfuldt; at have været med til at grundlægge villaen. Ligeså vigtigt fortsat at være med, i stedet for at blive koblet på lejlighedsvis. Her falder bemærkningen om at engagementet i Villa Venire er "så tæt på at være mit eget projekt, som det kan være". Fra den spæde start til i dag og gerne de næste mange år frem. Som en del af holdet har der aldrig været langt mellem Heidi og konsulenterne i huset, selvom der spilles på helt forskellige baner. Heidi har kaldt sig selv for et kontroltårn, fordi en organisation som Villa Venire nødvendigvis skal overskues fra ét fast højtliggende punkt, mens andre har kaldt Heidi for en havørn, en metafor, der sender hende højt op over havoverfladen, med mulighed for at slå ned på den fisk, der troede den kunne slippe væk ubemærket. Hvad enten det er et spørgsmål om at sikre at kunden får den forventede vare, konsulenten får den reminder, der skal til eller kollegerne i villaen får den sparring, der trænges, vil Heidis udgangspunkt være det samme: Skulle vi ikke fokusere og prioritere?

Heidis egen erhvervs erfaring med salg, service, marketing, markedsføring, økonomi og administration smitter af på hendes engagement i at gøre det godt på en

måde, der retter sig ud mod andre. Det direkte blik på os, der kommer i kontakt med Heidi, fastholdes, uden at

Heidis tillid til selve projektet Villa Venire. Det er betydningsfuldt;

hun glemmer sideblikket til fornuften, det forretningsorienterede, de formelle rammer og regler. Sådan går det bedst. Klar besked får man om nødvendigt, sådan at det væsentlige nås, mens noget andet kan vente. Ligeså stærkt optaget af at arbejde rationelt, Heidi ender, ligeså inderligt ønsker hun at se på opgaverne på en ny måde hver gang. Ikke bare vil hun gerne videreudvikle og effektivisere, hun elsker ligefrem, når der sket noget helt nyt. En forunderlig kombination, der eftertrykkeligt understreger for mig, der gerne skulle kunne indfange noget af Heidis væsen og væren, at opgaven næppe kan løses i første omgang. Og i hvert fald slet ikke ved at hænge fast i betegnelsen "sekretariatsleder". Snarere kan vi enes om et billede af Heidis arbejdsfelt som den ene søjle, der holder villaen oprejst, mens konsulenternes udgør den anden. Således kan vi skilles med et smil. Sådan er det jo.

Villa Veje

Venire Uddannelsen
Proces- og forandringsfærdigheder for konsulenter og ledere
opstart oktober 2009

Villa Venire tilbyder kursus- og konferencefaciliteter
Læs mere på www.villavenire.dk

Vandringen
Dine afgørende skridt i livets sitren, længslen, lethed og fortællingslandskaber
opstart oktober 2009

Psykologsamtaler - terapi
Cecilie Cornett og Henning J. Nielsen har mange års erfaring med psykologiske samtaleforløb, terapi og coaching, både når det drejer sig om privatliv og arbejdsliv - og det, der går imellem. Du er velkommen til at kontakte os, hvis du vil have hjælp til at afklare, om du har brug for samtaler - eller ganske enkelt ønsker at lave en aftale. Alle henvendelser behandles fortroligt.
Cecilie Cornett: 2785 3724
Henning J. Nielsen: 2785 3823

Gør noget med narrative metoder, der virker
Lær at undersøge og håndtere det moderne arbejdslivs krav og vilkår med de narrative teknikker og metoder. Oplev hvordan dine og organisationens foretrukne fortællinger kan skabe trivsel og bevægelse. Vi byder velkommen til to nye kursusforløb i efteråret.
"At skabe narrativ praksis, der virker" første modul d. 6. og 7. oktober 2009
"Systemisk og narrativ samtaletræning" første modul d. 19. og 20. oktober 2009
Læs mere om kurserne på villavenire.dk

Kommunikationsmedarbejderen i moderne organisationsarbejde
opstart november 2009

Aktuelle forløb
Ring og hør nærmere:
Strategiprocesser med ledelsesgrupper
Psykisk arbejdsmiljø
Fyringers efterliv (trivsel og motivation)
Coachingforløb, afklarings-samtaler
Karriereafklaringsforløb
Ny organisering
Værdibaseret ledelse /forandring
Talentudviklingsprogrammer
Liv i møder

Workshops
I efteråret har vi igen nogle spændende workshops. Bla. med Lanfranco Verdecchia og Ben Furman. Læs mere på villavenire.dk

Supervision og sparring:
· Supervisionsgruppe for psykologer - til autorisation
· Sparringsgruppe for ledere med personaleansvar
· Supervisionsgruppe for HR-konsulenter

Systemisk og narrativ samtaletræning
opstart oktober 2009

Supervision og sparring:
Læs mere på villavenire.dk

Fotograf Mikkel Østergaard står bag avisens fotoserie. Under klimatopmødet udstiller Mikkel sit projekt; klima og sult, en udstilling fra Afrika på Vor Frue Plads. I øjeblikket er Mikkel som den første fotograf nogensinde i gang med at filme en spillefilm udelukkende lavet af stillbilleder.

Læs mere om Mikkel på www.mikkelostergaard.dk

REDAKTION

Skrivende redaktør: Rikke Larsen Löfvall, Atriumgården
Direktør Thorkild Olsen, Villa Venire

GRAFISK DESIGN

Jonas Raagaard, Edvard/Emil grafisk design, edvard.emil@gmail.com, T 2625 1073

FOTO

Fotograf Mikkel Østergaard, mikkelostergaard.dk, T 4016 1514